

Likabehandlingsplan

**plan för arbetet mot trakasserier,
kränkningar och diskriminering**

Bergsåker/Österro skola

Giltighetstid: fr.o.m. 2022 -12-01- till t.o.m. 2023-11-30

Ansvarig rektor: Henrik Reibom

Innehåll

1. Bakgrund och syfte	3
2. Vision och arbetssätt	3
3. Kartläggning av riskområden	3
4. Mål för arbetet.....	4
5. Handlingsplan	5
6. Utvärdering av läsåret 21 /22	5
7. Barns/elevs delaktighet i insatser	5
8. Rutiner för akuta situationer.....	6
8.1 Rutiner när elev kränker elev	6
8.2 Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev	7
8.3 Rutiner vid akut situation	7
9. Bilaga: definitioner och begrepp	8
9.1 Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen	8
9.2 Kön.....	8
9.3 Könsidentitet eller könsuttryck.....	8
9.4 Etnisk tillhörighet.....	8
9.5 Religion eller annan trosuppfattning	8
9.6 Funktionsnedsättning	8
9.7 Sexuell läggning.....	9
9.8 Ålder.....	9
9.9 Direkt diskriminering	9
9.10 Indirekt diskriminering.....	9
9.11 Bristande tillgänglighet	9
9.12 Trakasserier	10
9.13 Kränkande behandling enligt skollagen	10
10 Fler begrepp	10
10.1 Mobbning	10
10.2 Rasism	10
10.3 Främlingsfientlighet	10
10.4 Homofobi	10

1. Bakgrund och syfte

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

2. Vision och arbetssätt

Bergsåkers skola ska vara en arbetsplats där alla kan vara den man är och bli bemött, behandlad och respekterad för det.

Detta leder till att:

- ❖ Alla känner sig trygga på skolan.
- ❖ Föräldrar, elever, pedagoger och övrig personal arbetar aktivt för att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- ❖ Alla föräldrar, elever, pedagoger och övrig personal känner till skolans likabehandlingsplan.
- ❖ Alla vet vem man vänder sig till vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

3. Kartläggning av riskområden

Kartläggning sker utifrån många olika faktorer:

skolsköterskornas Elevhälsosamtal, elevskyddsombudens enkät där fysiska riksplatser lokaliserats och samtal med vuxna på skolan.

Under både förra läsåret och även detta har vi uppmärksammat att pandemin skapat oro vilket har varit svårt att förebygga. Raster utomhus kan skapa många konflikter.

För många elever upplevs ämnet Idrott och hälsa som ett riskområde

Vi har också ett större antal oroliga elever i både mellanstadiet och högstadiet som inte följer skolans ordningsregler.

4. Mål för arbetet

En grundläggande målsättningen är att alla elever ska känna sig trygga under sin tid i skolan.

Specifikt under läsåret 22 / 23 fokuseras det extra på följande delar för att öka både tryggheten samt förebygga risken för kränkande behandlingar:

Aktivitet	Förväntad effekt	Huvudansvarig
Killgrupp	Få eleverna att förstå att handlingar har konsekvenser. Ge dem en möjlighet att kunna vara sig själva. På detta sätt öka tryggheten på skolan.	Petrus
Översyn samt förändring av ordningsregler	Genom att involvera eleverna samt medarbetarna i arbetet med att se över och formulera om ordningsregler förväntar skolan att reglerna blir tydligare förankrade hos eleverna och att de därför kommer följas bättre.	Skolledning
Identifiera otrygga platser	Genom att identifiera otrygga platser kan skolan se till att det rör sig fler vuxna i dessa områden och på så vis skapa mer trygghet.	Trygghetsgruppen tillsammans med elevrådet.
Lugn i korridoren	Mindre spring och stök samt trevligare stämning i korridorerna leder till en ökad upplevelse av lugn och trygghet.	Skolledning
Värdegrund	Genom att aktivt diskutera värdegrunden med eleverna väcks frågeställningarna kring hur de ska uppträda gentemot varandra vilket i sin tur ger en ökad respekt gentemot varandra	Mentorerna
Enkätundersökning	För att ta reda på hur läget egentligen är. Hur trivs eleverna? Känner de sig trygga? Har de någon vuxen att prata med? Vet de vem de ska vända sig till om kränkning uppstår?	Skolledning
Utveckling av trygghetsteamet / trygghetsarbetet	Tydligare vad som gäller och vilka som ansvarar för de olika områdena inom trygghetsarbetet på skolan. Se över trygghetsteamets arbetssätt för att de ska kunna jobba mer förebyggande.	Skolledning med hjälp av trygghetsteamet
Tydliggöra rutiner för Stella	Att de anmälningar som skall göras i Stella genomförs	Skolledningen

5. Handlingsplan

I samband med terminsstart samtalar alla pedagoger med sina elever om skolans trivselregler och presenterar konsekvenstrappan.

Rastaktiviteter utomhus där eleverna i de yngre årskurserna erbjuds styrda aktiviteter och möjlighet att låna leksaker, spel och idrottsutrustning för fria aktiviteter. De äldre eleverna har tillgång till ett elevcafé med möjlighet att spela olika spel och köpa fika, där finns en fritidsledare på plats.

Idrottslärarna förtydligar regler och håller koll på eleverna i samband med idrottslektionerna.

Fler vuxna ska finns bland eleverna som rastvärdar, både inom –och utomhus.

Under VT-23 ska killgrupp startas.

Kontinuerligt under läsåret ska värdegrundsarbete genomföras av mentorerna.

I början av VT-23 ska en elevenkät genomföras

Under VT-23 ska rutinerna för anmälningar i Stella förtydligas

Under VT-23 ska trygghetsteamet jobba med att utveckla ett förebyggande arbetssätt.

6. Utvärdering av läsåret 21 /22

Skolans elevråd arbetar aktivt med att alla elever ska känna sig trygga på skolan.

Skolsköterskornas elevhälsosamtal med förskoleklass och åk 2, 4 och 7 fortsätter att utvärderas och analysen tas med när Likabehandlingsplanen revideras.

Utvärderingen av föregående läsår är förutom det som står ovan inte särskilt omfattande. En enkätundersökning kommer genomföras VT -23 för att ge ett tydligare nyläge. Dessutom ska kränkningar (samt andra incidenter) som rapporterats in i ”Stella” gås igenom och analyseras.

7. Barns/elevs delaktighet i insatser

Detta kommer att ske kontinuerligt under läsåret 2022-2023

I arbetet deltar bland andra elevråd och elevskyddsombud samt personal.

Alla elever kommer få möjligheten att besvara en enkät.

8. Rutiner för akuta situationer

8.1 Rutiner när elev kränker elev

- ❖ Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
- ❖ Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering. (Trygghetsteamet)

Trygghetsteamet består av

Åk F – 2

Har ett likabehandlingsteam istället

Åk3 – 6

Ann W

Petrus N

Erika F

vakant

Åk 7 – 9

Peter B

Ulrika G

Ann – Catrin K

Michaela J

Anna B

- ❖ Föräldrar/vårdnadshavare till alla inblandade kontaktas muntligt i första hand av mentor. Mentorn kan, vid svårare fall ta hjälp av trygghetsteamet. Vid allvarigare händelser kan även biträdande rektor vara den som tar delar av samtalen.

Viktigt att VH till den eller de som blivit utsatt får en muntlig återkoppling om vilka åtgärder skolan genomför.

- ❖ Skyndsam anmälan i Stella-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- ❖ En utredning utifrån händelsen påbörjas.
- ❖ I vissa situationer kan övriga delar av elevhälsan behöva kopplas in.
- ❖ Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

8.2 Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- ❖ Ansvarig biträdande rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- ❖ Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

8.2 Arbetsgång trygghetsteamet

Efter det att mentor först försöka lösa kränkingsärendet utifrån rutinerna som beskrivs i 8.1 men då kränkningarna inte upphör jobbar trygghetsteamet vidare utifrån följande arbetsgång.

1. **Anmälan** – Mentor kontaktar trygghetsteamet osamt fyller i gällande anmälningsblankett
2. **Arbetsfördelning** – Representanter från trygghetsteamet samråder, oftast samma dag då anmälan skett. Ärendet fördelas utifrån resurser och behov.
3. **Samtal** – Trygghetsteamet har samtal med berörda elever. Oftast sker dessa enskilt, men ibland kan det också vara i grupp. Vanligtvis deltar två personer från trygghetsteamet i varje samtal. Eleverna får berätta sin version. Diskussion om elevernas roll i kränkingsärendet, framåtsyftande, hur ska eleven agera härnäst.
4. **Återkoppling** – Trygghetsteamet gör en gemensam analys utifrån genomförda samtal och återkopplar till ansvariga mentorer som i sin tur håller vårdnadshavare informerade.
5. **Uppföljningssamtal** – Trygghetsteamet har uppföljningssamtal med alla berörda elever senast 2 veckor efter det första samtalet (punkt 3 i arbetsgången) genomförs.

8.4 Rutiner vid akut situation

- ❖ Akut situation har uppstått
- ❖ Alla inblandade tas om hand
- ❖ Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor
- ❖ Klasslärare/mentor kontaktar vid behov utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap av ärendegången. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- ❖ Skyndsamt anmälan till Stella systemet. Utöver anmälningsplikten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- ❖ En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskoleklassens atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- ❖ I dessa situationer ska elevhälsan och/eller andra myndigheter kopplas in
- ❖ Utifrån utredningens resultat genomförs åtgärder
- ❖ Tid upprättas för uppföljning och utvärdering

9. Bilaga: definitioner och begrepp

9.1 Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

9.2 Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

9.3 Könsidentitet eller könsuttryck

(i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck) Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

9.4 Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

9.5 Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

9.6 Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

9.7 Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

9.8 Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

9.9 Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

9.10 Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

9.11 Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

9.12 Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

9.13 Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

10 Fler begrepp

10.1 Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

10.2 Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

10.3 Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

10.4 Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.